

Bachelor of Library and Information Science (Semester-II) Examination

LIBRARY MANAGEMENT

Paper—BL-202

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :—(1) Attempt all **FIVE** questions.

(2) All questions carry equal marks.

(3) Solve all **EIGHT** multiple choice questions having **2** marks each.

1. Explain in detail the principles of management in relation to Library and Information Centre.

OR

Write essay on “qualities of a good manager”.

2. Write on :

(a) Functions of Library Committee.

(b) Role of Librarian in Library Committee.

(c) Points to be considered in planning library building.

(d) Modern Library building.

OR

(e) Need of library committee.

(f) Sections of modern library.

(g) Planning for library building.

(h) Library furniture.

3. What is personnel management ? Write functions of personnel management.

OR

Describe various sources of recruitment in library and information centres.

4. Choose the correct options :

(I) Budget is :

(a) Annual estimate of the expenditure

(b) Annual estimate of the income

(c) Annual estimate of income and expenditure

(d) Annual income and expenditure

(II) PPBS Technique was developed by :

(a) Defence Department of USA

(b) Library of Congress

(c) Rand Corporation

(d) World Bank

(III) Financial Management is :

- (a) The basic knowledge of the finances
- (b) Knowledge of income and expenditure
- (c) Study of financial principles and practices
- (d) All of the above

(IV) _____ is not the items in library budget.

- (a) Books and periodicals
- (b) Furniture, equipments, building and maintenance
- (c) Job descriptions
- (d) Salary and wages

(V) _____ is not the source of revenue of college library.

- (a) Member's fee
- (b) Library cess
- (c) Government Grants
- (d) Fines

(VI) ZBB was developed by :

- (a) Peter Phyor
- (b) Henry Fayol
- (c) Peter George
- (d) Peter Drucker

(VII) The budget of the libraries is prepared for the ____ _.

- (a) Current year
- (b) Past year
- (c) Next year
- (d) None of these

(VIII) The knowledge of _____ is essential while preparing a budget for libraries.

- (a) Statistics
- (b) Market
- (c) Vendor and Supplier
- (d) None of the above

5. Write on :

- (a) Performance Appraisal
- (b) Job Analysis
- (c) Job Evaluation
- (d) Performance Measurement.

OR

- (e) Need of Job Analysis
- (f) Importance of Performance Appraisal
- (g) Need of Job Evaluation
- (h) Need of Performance Measurement.

Bachelor of Library and Information Science (Semester-II) Examination

LIBRARY MANAGEMENT

Paper—BL-202

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

(मराठी माध्यम)

सूचना :—(1) सर्व पाच प्रश्न सोडवा.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(3) प्रत्येकी 2 गुण असलेले सर्व आठ बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.

1. "ग्रंथालय व माहिती केंद्राच्या संदर्भात व्यवस्थापनी तत्वे" सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

"उत्कृष्ट व्यवस्थापकाचे गुण" याविषयावर निबंध लिहा.

2. खालीलवर लिहा :

(अ) ग्रंथालय समीतीचे कार्य.

(ब) ग्रंथालय समीतीमध्ये ग्रंथपालाची भूमिका.

(क) ग्रंथालय इमारतीच्या नियोजनातील विचारात घ्यावयाचे मुद्दे.

(ड) आधुनीक ग्रंथालय इमारत.

किंवा

(इ) ग्रंथालय समीतीची गरज.

(फ) आधुनीक ग्रंथालयाचे विभाग.

(ग) ग्रंथालय इमारतीचे नियोजन.

(ह) ग्रंथालय फर्नीचर.

3. कर्मचारी व्यवस्थापन (Personnel Management) म्हणजे काय ? कर्मचारी व्यवस्थापनाचे कार्य लिहा.

किंवा

ग्रंथालय व माहिती केंद्रामध्ये कर्मचारी भरतीचे विविध स्रोत विशद करा.

4. योग्य पर्याय निवडा :

(I) अर्थसंकल्प म्हणजे :

(अ) खर्चाचा वार्षिक तपशील

(ब) उत्पन्नाचा वार्षिक तपशील

(क) उत्पन्न आणि खर्चाचा वार्षिक तपशील

(ड) वार्षिक उत्पन्न आणि खर्च

(II) PPBS तंत्र _____ यांनी विकसित केले.

(अ) संरक्षण विभाग, अमेरिका (USA)

(ब) लायब्ररी ऑफ कॉंग्रेस

(क) रॅन्ड कॉरपोरेशन

(ड) वर्ल्ड बँक

(III) वित्तीय व्यवस्थापन हे _____ होय.

- (अ) वित्त विषयीचे प्राथमिक ज्ञान (ब) उत्पन्न व खर्च चे ज्ञान
(क) वित्तीय तत्वे व प्रात्यक्षिकांचा अभ्यास (ड) खरीलपैकी सर्व

(IV) _____ हे ग्रंथालय अर्थसंकल्पाचे शिर्ष नाहीत.

- (अ) पुस्तके व नियतकालिका (ब) पर्नीचर, उपकरणे, इमारत आणि देखभाल
(क) कार्य वर्णन (ड) वेतन आणि भत्ते

(V) _____ हे महाविद्यालयीन ग्रंथालयाकरीता उत्पन्नचे स्रोत नाही.

- (अ) सभासद शुल्क (ब) ग्रंथालय कर
(क) शासकीय अनुदान (ड) दंड

(VI) शुन्य धरित अर्थसंकल्प हे _____ यांनी विकसित केले

- (अ) पिटर ज्योर (ब) हेनरी फेयोल
(क) पिटर जॉर्ज (ड) पिटर ड्रकर

(VII) ग्रंथालयाचे अर्थसंकल्प _____ करिता करण्यात येते.

- (अ) चालू वर्ष (ब) मागील वर्ष
(क) पुढील वर्ष (ड) यापैकी कोणतेही नाही

(VIII) ग्रंथालयाकरीता अर्थसंकल्प तयार करताना _____ चे ज्ञान आवश्यक आहे.

- (अ) सांख्यिकी (ब) बाजार
(क) विक्रेता व पुस्तक सप्लायर (ड) यापैकी नाही

5. खालीलवर लिहा :

- (इ) संपादनुक मूल्यांकन
(इ) कार्य विश्लेषण
(क) कार्य मूल्यमापन
(ड) संपादनुक मोजमाप (मापन).

किंवा

- (इ) कार्य विश्लेषणाची गरज
(फ) संपादनुक मूल्यांकनाचे महत्त्व
(ग) कार्य मूल्यमापनाची गरज
(ह) संपादनुक मापनाची गरज.